16 червня, 05:58 | 7130 | 118 | 1

Жорсткий шантаж і запеклі сварки: 5 цікавих фактів про Конституцію, яких не вчать у школі

Олесь Дурачч

Прийняття Основного Закону України 28 червня 1996 року (фото: Із Канцелярії Верховної Ради України, 28 червня 1996 року / Фото: Із Канцелярії Верховної Ради України, Wikimedia Commons)

Ухвалення Основного Закону України 28 червня 1996 року супроводжувалося справжніми купюрними трилерами із жорсткими ультиматумами та фізичним висиженням депутатів. Це історична ніч добри висіпіння у підручниках, але є все в нюансах, про які цікаво дізнатися більше.

Причин деякі з них змушують геть інакше подивитися на наше вже звичне державне свято. **24 Канал** до Дня Конституції розповість про ще троки докладніше.

РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕМИ: Козацький вепетенч і коропійська зрада за гимном: чому у Львові стратили Івана Підкову

Ультиматум Кучми на межі жорсткого шантажу

Історія народження Конституції України нагадує 28 червня 1996 року, тобто рівно 30 років тому, складається на гостросюжетний голлівудський блокбастер. Доля Основного Закону буквально висіла на волосині протягом 23 годин безперервного **парламентського марафону** під куполом Верховної Ради на вулиці Михайла Грушевського, 5.

На кону стояло все – від державних символів до самого існування парламенту. Головним каталізатором шаленого тому ухвалення документа став **жорсткий ультиматум** тодішнього глава держави Леоніда Кучми. 26 червня той підписав указ про проведення всеукраїнського референдуму 25 вересня, де на голосування мали винести президентський проект Конституції, який фактично нівелював роль парламенту.

РЕКЛАМА

Пальне

Сергій Сафронов від імені КС подав в парламент проекти

Історики по-різному можуть оцінювати ситуацію, але фактично це найбільше було схоже на прямий шантаж: або народні обранці ухвалюють компромісний варіант негайно, або Верховну Раду розпускають (такі блукали чутки), а країна опиниться під загрозою **глибокої політичної кризи**. Спікер парламенту Олександр Мороз чудово розумів серйозність цієї загрози, тому оголосив, що депутати не залишать залу засідань, доки не проголосують за кожну статтю.

Кулуарні торги за Крим та статус Чорноморського флоту

Небезпечні та драматичні баталії точилися навколо статусу Криму та перебування там російського Чорноморського флоту. Проросійські сили та комуністи категорично відмовлялися голосувати за **українську державну символіку** – синьо-жовтий прапор, тризуб та гимн. У відповідь на це патріотичні сили змушені були піти на болючий компроміс.

Як приймали Конституцію у 1996 році: дивіться відео 24Канал

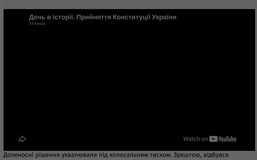

Доленосні рішення ухвалювали під колосальним тиском. Зрештою, відбувся фактичний обмін: ліві сили погодилися визнати національні символи, Криму дали статус автономії у складі України, а Чорноморському флоту дозволили **залишитися у Севастополі** на правах оренди. Ці кулуарні домовленості, найімовірніше, не мали альтернативи, але вони саме закопали міну уповільненої дії, наслідки якої країна відчуває й досі.

Запеклий бій комуністів проти приватної власності

Червоні директори та комуністична фракція до останнього подиху чіплялися за радянське минуле, **влаштовуючи справжній саботаж** у залі. Найбільшій спротив викликала легалізація приватної власності, особливо право володіння землею. Комуністи панічно боялися капіталістичних реформ і вимагали зберегти колективну власність радянського зразка.

Голова Тимчасової спеціальної комісії Михайло Сирота, якого згодом справедливо назвуть **"батьком Конституції"**, годинами стояв за трибуною, відбиваючи атаки лівих та зачитуючи кожну статтю під шквал емоцій і криків незадоволених депутатів. У цьому питанні комуніс

24 ЗМІНИ
24 Канал asks for your consent to use your personal data to:
Personalized advertising and content, advertising and content measurement, audience research and services development
Store and/or access information on a device
Learn more
Your personal data will be processed and information from your device (cookies, unique identifiers, and other device data) may be stored by, accessed by and shared with 300 partners, or used specifically by this site. We and our partners may use precise geolocation data. List of partners.
Some vendors may process your personal data on the basis of legitimate interest, which you can object to by managing your options below. Look for a link at the bottom of this page or in the site menu to manage or withdraw consent in privacy and cookie settings.
Manage options
Consent

Голосування наосліп за не

Годинник стрімко наближався до р
навіть **стала сюрреалістичною**. Сер
засідання, і фінальний текст Консти
Верховної Ради фактично голосува

На кожну фракцію видавали лист
народних обранців орієнтувалися
Сирота. Це був **колосальний ризик**, а
не існувало.

Ось так відбувалося голосування 28 червня та атмосфера у Верховній Раді: дивіться відео KievVIDEO1

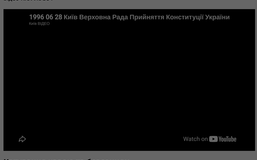

Катування кавою та безсонням

Ціна історичного компромісу виявилася висновою і для здоров'я парламентаріїв. Люди провели заблокованими у залі засідань **понад 23 години** без нормального сну, їжі та свіжого повітря. Депутати буквально засинали на робочих місцях, підбадьорюючи один одного відрами кави та співом державного гімну.

Коли о 09:20 ранку на табло спалахнули переможні 315 голосів "за", народні обранці плакали від щастя та виснаження, а Олександр Мороз вимовив легендарне: **"Є Конституція"**. Ось також ціною вибореваелася наша свобода.

Чи буде додатковий вихідний на День Конституції у 2026?

У 2026 році День Конституції України припадає на неділю, 28 червня. За звичайних умов понеділок, 29 червня, мав би бути вихідним. Проте **через восемнй стан** дію норм Кодексу законів про працю щодо перенесення святкових днів тимчасово зупинено, тому додаткового державного вихідного у понеділок не буде. Так само було, до прикладу, у Дня Незалежності у 2025.

Звісно, при цьому приватні компанії та роботодавці можуть **на власний розсуд** ухвалювати рішення щодо графіка роботи й надати своїм працівникам додатковий день для відпочинку. Тим більше це актуально через екстремальну спеку у 34 – 36 градусів, яка буквально змушує українців до додаткового відпочинку.

Пов'язані теми:

НОВИНИ УКРАЇНИ | ІСТОРІЯ | ФАКТИ В ІСТОРІЇ | КОНСТИТУЦІЯ

Погода Київ
Змінити місто
+16° Зараз
+16° +27° Сьогодні
+16° +27° Завтра
Adv

E-mail редакції:
news24@24tv.com.ua
Номер телефону:
+38 044 390 5077
Як тут:
м.Київ,
вул. Володимирська 61/11,
офіс 50
Ми в соцмережах: